

<https://youtu.be/CWu29PRCUvQ>

Document made with <https://getyoutubesubtitles.netlify.app>

[00:00,3]

Birinin mutfağına gelip birkaç alet, bir tava ve çöpünüzü aldığını hayal edin.
Imagine someone coming into your kitchen and taking a few tools, a pan and your garbage.

Sonra her şeyi ormana gömüyorlar. 12.000 yıl sonra bir arkeolog kim olduğunuzu anlamaya çalışıyor.

Then they bury everything in the woods. 12,000 years later an archeologist is trying to figure who you were.

Sizin için neyin önemli olduğu, hangi video oyunlarını oynadığınız, neye inandığınız
What was important to you, what video games you played, what you believed in
ve kararlarınızı neyin etkilediği. Çünkü insanlık tarihinde olağanüstü bir dönemde yaşadınız

and what informed your decisions. Because you happened to live during a remarkable time in human history:

: Gezegensel Devrim, insanlığın geçiş yaptığı, çok gezegenli bir tür haline geldi.

The Planetary Revolution, when humanity transitioned, becoming a multiplanetary species.

O zaman, sayılarımız büyüklük sırasına göre patlayacak, teknolojimiz ve yaşam standartlarımız daha önce imkansız olduğu düşünülen seviyelere yükselecek

In that time, our numbers would explode by orders of magnitude, our technology and standard of living would improve to levels previously thought impossible

ve öz kavrayışımız sonsuza dek değişecekti. Ve gelecekteki arkeologların öğrenmesi gereken tek şey ormandaki çöpleriniz.

and our self conception would change forever. And all the future archaeologist has to learn about is your junk in the woods.

Bunun 12.000 yıl sonra birilerinin sorunu olacağını ancak umabilirken, bugün aynı sorunu yaşıyoruz.

While we can only hope this will be someone's problem in 12,000 years, we have the same problem today.

12.000 yıl önce gerçekleşen bir devrimi yeniden inşa etmeye çalışıyoruz.

We are trying to reconstruct a revolution that took place 12,000 years ago.

Bugün, uzak geçmişimizi şimdiki gibi yaşayan insanların sadece gölgeleri kaldı.

Today, only shadows remain of the people who experienced our distant past as their present.

[01:10,4]

Geçmişimizden Kalanlar

What Remains from our past

Canlı 4K, renkli ve sesli günümüze bakabiliriz.

We can look at our present in crispy 4K, in color and sound.

Üç nesil önce dünya sadece siyah beyazdı.

Three generations ago the world was just black and white.

Bir nesil daha ve dünyayı bulanık fotoğraflarla görüyoruz.

One more generation and we see the world through blurred photographs.

Daha da geriye dönük resimler ve metinler, geçmişi deneyimlemenin ana yolu haline gelir.

Further back paintings and texts become our main way of experiencing the past.

Bugün bizden sadece 20 kuşak önce, her yazılı kelimenin elle kopyalanması gerekiyordu
A mere 20 generations before us today, every written word had to be copied by hand
ve raporlar daha az ve daha az güvenilir hale geldi.
and reports became more scarce and less reliable.

İlk tarihçi sadece 100 kuşak önce yaşadı.
The first historian lived a mere 100 generations ago.

Ondan önce sadece destanlar, efsaneler ve taş parçalarıyla övünen ölü krallar var.
Before him, there are only epics and legends and dead kings bragging on pieces of stone.

250 kuşak önce sadece toprakta kalan parçalar ve orijinal anlamlarından sıyrılmış görüntüler vardı.
250 generations ago there are only fragments left in the ground and images stripped of their original meaning.

[02:02,9]

Sonunda insanlık temelde görünmez hale gelir.
Eventually humanity becomes basically invisible.

Yine de atalarımız hakkında bazı şeyler biliyoruz.
Still, we do know some things about our ancestors.

Onların hikayesini ve bugün bizim için ne anlama geldiğini anlatmaya çalışalım.
Let's try to tell their story and what it means for us today.

1 İnsan Tarihindeki En Büyük Geçiş
#1 The Greatest Transition in Human History

Yaklaşık iki milyon yıl veya yaklaşık 80.000 nesil boyunca atalarımızın yaşamı temelde aynıydı.
For some two million years or roughly 80,000 generations, the life of our ancestors was basically the same.

Davranışsal olarak modern insanların yaşam tarzımızı sonsuza dek değiştirecek
It was around 20,000 years, or 800 generations ago that the behaviorally modern humans began a process

bir süreç başlatması yaklaşık 20.000 yıl veya 800 kuşak önceydi .
that would change our lifestyle forever.

İlk başta, yavaş yavaş, bazılarımız için. Sonra çoğumuz için daha hızlı. Ve sonra birdenbire neredeyse hepimiz için.
At first, gradually, for some of us. Then faster for more of us. And then suddenly for almost all of us.

O zamanlar yeryüzünde yaklaşık bir milyon modern insan vardı.
Back then there were about one million modern humans on earth.

Diğer insan türlerinin çoğu, muhtemelen bizden biraz yardım alarak yok olmuştu.
Most other human species had died out, probably with a little help from us.

[02:53,2]

Atalarımızın biyolojisi onlara gerekli araçları vermişti:
Our ancestors' biology had given them the necessary tools: ,

Bir şeyleri anlamak için genel bir zeka, birbirini anlamak için sosyal bir zeka
A general intelligence to understand things a social intelligence to understand each other
ve soyut fikirleri ifade etmek ve yeni kavramlar yaratmak için bir dil.
and language to express abstract ideas and create new concepts.

Bunlar tıpkı senin gibi insanlardı. Acı çektiler ve sevinç yaşadılar, sıkıldılar, ağladılar ve güldüler.
These were people just like you. They suffered and experienced joy, were bored, cried and laughed.

Birkaç düzine kişilik topluluklarda yaşadılar.

They lived in communities of a few dozen people.

Ateşi kontrol ettiler, tahtadan, taştan ve kemikten aletler yaptırıldılar,

They controlled fire and had tools made from wood, stone and bone,

hikayeler anlattılar, ölülerinin yasını tuttular ve sanat yarattılar.

told stories, mourned their dead and created art.

Obsidiyenden kabuklu deniz hayvanlarına kadar diğer kabilelerle ticaret yaptılar.

They traded with other tribes, from obsidian to shellfish.

Bazıları büyük av hayvanları avladı ve çok hareketliydi, diğerleri topladıkları bitkilere daha çok güveniyorlardı

Some hunted big game and were very mobile, others relied more on plants they collected

ve diğerleri çoğunlukla bol miktarda deniz mahsulünün bulunduğu bir bölgede kaldılar.

and others mostly stayed in one area with an abundance of seafood.

[03:43,2]

Bu, tarihimizin çoğu için ortak insanlık durumuydu.

This was the common state of humanity for most of our history.

Ta ki adım adım yavaş bir geçiş devrime dönüşene kadar.

Until a slow transition, step by step, turned into a revolution.

2 Adım Adım

#2 Step by Step

Bunun ilk sağlam kanıtı,

The first solid evidence for this stems from the Jordan Valley,

atalarımızın 20.000 yıldan daha uzun bir süre önce yabani buğday topladıkları Ürdün Vadisi'nden geliyor .

where our ancestors collected wild wheat more than 20,000 years ago.

Yerdeki tohumların gelecek yıl daha fazla bitki yapacağını fark ettiler.

They noticed that seeds in the ground made more plants the next year.

İyi olanları bir yere koyarlarsa, gelecek yıl daha çok iyi olanları vardı.

If they put good ones in one place, the next year they had more of the good ones.

Bu, avcılık ve toplayıcılık için harika bir tamamlayıcıydı.

This was a great supplement to hunting and gathering.

Bazı mahsuller hazırlayabilir, gelecek yıl geri dönebilir, geçici bir yerleşim yeri inşa edebilir ve güvenli bir gıda kaynağına sahip olabilirsiniz.

You could prepare some crops, return next year, build a temporary settlement and have a secure food supply.

Atalarımız bu bonus mahsulleri ilk ekmeği pişirmek ve ilk birayı yapmak için kullandılar.

Our ancestors used these bonus crops to bake the first bread and to brew the first beer.

[04:30,2]

Her nesille, çevrelerindeki bitkiler ve hayvanlar hakkında ve onları kendi avantajlarına nasıl yönlendirecekleri

With every generation, they gathered deeper knowledge about the plants and animals around them

hakkında daha derin bilgiler topladılar .

and how to manipulate them to their advantage.

Ama öğrenecek çok şey vardı.

But there was a lot to learn.

Çok yavaş, nesilden nesile bilgi cepleri genişledi ve yeniden

Very slowly, from generation to generation pockets of knowledge expanded

genişletilmek üzere aktarıldı.

and were passed along to be expanded again.

Bu erken tarım, atalarımızın bir bireyi beslemek için ihtiyaç duyduğu alanı büyük ölçüde azaltmaya başladı.

This early agriculture started to drastically reduce the space our ancestors needed to feed one individual.

Bu da bir yerde daha uzun süre kalmayı mümkün kıldı.

Which made it possible to stay in one place longer.

Yaklaşık 12.000 yıl önce bu küçük ilerleme parçaları kritik bir kitleye ulaştı.

Around 12,000 years ago these little pieces of progress had reached a critical mass.

Bugün tükettiğimiz kalorilerin çoğu, insanların önümüzdeki birkaç bin yıl içinde ciddi bir şekilde evcilleştirmeye başladığı

Most of the calories we consume today stem from about 15 different founder crops

yaklaşık 15 farklı kurucu mahsulden kaynaklanıyor.

that humans began to domesticate in earnest in the next few thousand years.

[05:12,5]

Tarım devrimi dediğimiz şey, bir gün aniden başlayan bir şey değildi.

What we call the agricultural revolution was not a thing that began suddenly one day.

Küçük gruplar tarafından birçok nesil boyunca yürütülen yavaş bir süreçti.

It was a slow process driven by small groups over many generations.

Sonunda kademeli değişim yeni bir çağ başlattı.

Eventually gradual change gave rise to a new era.

3 İnsan Çağı.

#3 The Human Era.

Önümüzdeki birkaç bin yıl boyunca ilerleme hızlanacak ve avcı toplayıcıları

During the next few thousand years, progress would speed up and turn hunter gatherers into farmers

köylerde, kasabalarda ve ardından şehirlerde yaşayan çiftçilere dönüştürecek .

who lived in villages, towns and then cities.

Çiftçiler yeni alanlara taşındıklarında göçebe kabilelerin yerini aldılar veya onları da çiftçiye dönüştürdüler.

When farmers moved into new areas they replaced the nomadic tribes or turned them into farmers too.

Bu ne kolay ne de acısızdı.

This was neither easy nor painless.

İlk günlerde insanlar 250'ye kadar farklı bitki ve hayvandan oluşan çeşitli bir diyetle sahipti.

In the early days people had a diverse diet made of up to 250 different plants and animals.

Tarıma geçiş yapan grupların bazıları için diyetlerindeki çeşitlilik büyük ölçüde azaldı

For some of the groups transitioning to agriculture the variation in their diets declined drastically

[06:01,9]

ve hatta bazıları yetersiz beslenmiş gibi görünüyor.

and some even seem to have been undernourished.

Ve hayvanlarla yakın yaşamak, hastalık için bir üreme alanı yarattı.

And living close together and with animals created a breeding ground for disease.

İnsanlara adapte olmuş mikroorganizmaların neden olduğu neredeyse her bulaşıcı hastalık son 10.000 yılda ortaya çıktı.

Virtually every infectious disease caused by microorganisms that have adapted to humans arose in the last 10,000 years.

Kolera, çiçek hastalığı, kızamık, grip, suçiçeği ve sıtma.

Cholera, smallpox, measles, influenza, chickenpox and malaria.

Ölüm oranı, özellikle çocuklar arasında hızla yükseldi.

Mortality, especially among children, rose drastically.

Yine de sayılarımız arttı çünkü aynı yerde yaşamak kadınların eskisinden çok daha fazla çocuk sahibi olmasını sağladı -

Still, our numbers grew because living in the same place enabled women to bear far more children than before -

ve bir çiftçi için daha fazla çocuk tarlalarda çalışmak için daha fazla el demek.

and for a farmer more kids mean more hands to work the fields.

Daha çok insan daha genç ölürken, köyler ve kasabalar büyüdü. Dünyadaki insan sayısı patladı.

Even with more people dying younger, villages and towns grew. The number of humans on earth exploded.

İnsanlık çağının başlangıcından yaklaşık 100 nesil sonra, zaten dört milyon kişiydik.

About 100 generations after the beginning of the Human era, there were already four million of us.

Bu, yiyecek ihtiyacını artırdı ve insanları kalori üretmenin daha verimli yollarını bulmaya zorladı -

This increased the need for food and forced people to come up with ever more efficient ways of producing calories -

[06:59,4]

yeni yaşam tarzımızı sağlamlaştırdı.

solidifying our new lifestyle.

Avlanmaya ve toplanmaya geri dönmek, çoğu için açlıktan ölmek anlamına gelirdi.

Going back to hunting and gathering would just have meant death by starvation for most.

Bir soru cevapsız kaldı: Neden?

One question remains unanswered: Why?

İnsanlar neden doğadan uzak yaşama özgürlüğünü, tarımın ezmesi için çok çeşitli yiyeceklerle ve genellikle daha sınırlı diyetlerle değiş tokuş etsinler?

Why would people exchange the freedom of living off nature with a huge variety in food for the grind of agriculture and often more limited diets?

Kimse kesin olarak bilmiyor. İklim değişikliği, geçişi mümkün kılmış gibi görünüyor

Nobody knows for sure. Climate change seems to have made the transition possible

ve bazı bilim adamları, her ikisi de oldukça tartışmalı olan

and some scientists argue that it was caused by external factors like undernourishment or overpopulation,

yetersiz beslenme veya aşırı nüfus gibi dış faktörlerden kaynaklandığını iddia ediyor .

both highly contested.

Bugün en yaygın kabul gören fikir, bunun dünya çapında sayısız topluluk tarafından yapılan kasıtlı bir seçim olduğudur.

Today the most widely accepted idea is that it was a deliberate choice, made by countless communities around the globe.

Belki de bizi insan yapan şeyle de bağlantılı.

Maybe it is also connected with what makes us human.

Bir araya gelme, ortak kimlikler geliştirme ve hikayeler ile bilgi alışverişi yapma yeteneği.

The ability to come together, develop shared identities and exchange stories and knowledge.

[07:51,8]

Bazı arkeologlar, avcı toplayıcı grupların kutlamak, bayram ve ritüel düzenlemek için uzun ve uzağa seyahat ettiğini düşünüyor.

Some archaeologists think that groups of hunter gatherers traveled long and far to celebrate, to hold feasts and rituals.

Bu vesilelerle, kendi inovasyon versiyonları hakkında konuşmak için kullanırlardı:

They would have used these occasions to talk about their version of innovation:

daha iyi avlanma ve alet yapımı teknikleri, hayvanları nasıl yakalayıp yetiştirecekleri ve hangi bitkilerin toplanıp çoğaltılabileceği,

better hunting and tool making techniques, how to catch and breed animals and which plants could be collected and multiplied,

hatta belki tohum alışverişi yapabilirlerdi.

maybe they even exchanged seeds.

Bu toplantıların, tarım bilgisini insanlığın birçok izole grubuna

It is not unlikely that these gatherings were the catalysts that spread the knowledge of agriculture

yayan katalizörler olması pek olası değildir .

through the many isolated groups of humanity.

Sonunda, binlerce nesildir türümüzde ortak olan bir yaşam tarzını sona erdirmek.

Ultimately ending a lifestyle that was common to our species for thousands of generations.

Bu yüzden, bir araya gelip, kutlayarak, paylaşarak ve birbirlerinden öğrenerek,

So by being able to come together, celebrate, share and learn from one another,

bu insanlar modern dünyamıza giden adımları atmış olabilirler ve minnettar olmamız gereken çok şey var.

these humans might have taken the steps that lead to our modern world and we have much to be grateful for.

Çoğu zaman böyle hissetmese de, bugün hala aynı insanlarız.

We are still the same humans today, even if it often doesn't feel that way.

[08:43,9]

Belki de bildiklerimizi paylaşmak ve varlığımızı bir kez daha kutlamak için bir araya gelmenin,

Maybe it is time to come together to share what we know and celebrate our existence once again,

başka bir barışçıl geçişe, belki de her şeyi bir kez daha değiştirecek olan gezegen devrimi başlatmanın

to begin another peaceful transition, maybe the planetary revolution, that will change everything once more.

zamanı gelmiştir . Öyleyse umarım, başka bir 12.000 yıl içinde, torunlarımız

So hopefully, in another 12,000 years, our descendants will look back on us today with gratitude,

yaşayabildikleri inanılmaz dünya için bugün bize minnettarlıkla bakacaklar .

for the amazing world they are able to inhabit.

Atalarımızın son 12.000 yıldaki başarılarını kutlamak ve gelecek 12.000

To celebrate the achievements of our ancestors in the last 12,000 years and to look with hope towards the next 12,000

yıla umutla bakmak için sizlere 12.021 yılı beşinci İnsanlık Dönemi Takvimini sunuyoruz - we present you with the fifth Human Era Calendar for the year 12,021 -

bu sefer onbinlerce başlayan insanlığın yolculuğuyla ilgili her şey yıllar önce,

this time it is all about the journey of humanity, beginning tens of thousands of years ago,

tarımda devrime, eski yüksek medeniyetlere ve modern zamanların başlangıcına öncülük

leading into the revolution in agriculture, to ancient high civilizations and the beginning of modern times,

ederek, geleceğimiz için bir vizyonla sonuçlandı.

culminating in a vision for our future.

Sınırlı Sürümü şimdi tükenene kadar alabilirsiniz ve bir daha asla.

You can get the limited Edition now until we sell out and then never again.

[09:43,0]

Her zaman olduğu gibi, takvim Avrupa ve ABD'de yüksek kaliteli kağıda basılmış 12 resimli sayfaya sahiptir.

As always the calendar features 12 illustrated pages printed on high quality paper in Europe and the US.

Ve bu yıl kapak özellikle parlak.

And this year the cover is especially shiny.

Takvim sadece duvarlarda harika görünmekle kalmaz, aynı zamanda muhteşem bir gelecek hayal etmeyi ve tür olarak ne kadar ilerlediğimizi anlamayı kolaylaştırır.

Not only does the calendar look great on walls and makes it easier to dream about a glorious future and realize how far we have come as a species.

Aynı zamanda kurzgesagt desteklemenin en iyi yoludur. Takvim, videolarımızın ihtiyaç duyduğu zamanı ayırmamızı ve bunları herkes için ücretsiz olarak yayınlamamızı sağlar.

It is also the best way to support kurzgesagt. The calendar enables us to put in the time our videos need and release them for free, for everyone.

İsterseniz takvimi bir Hoodie veya infografik posterleri veya pelüşleri ile alabilirsiniz. Sizin için birkaç anlaşma yaptık.

If you want, you can get the calendar with a Hoodie or infographic posters or plushie.

We've made a few deals for you.

Her yıl takvimi alan binlerce insana ve bu kanalda yapmaya çalıştığımızı seven kuşlara çok teşekkür ederim.

Thank you so much to the thousands of people who get the calendar every year and to the birbs who love what we try to do on this channel.

Mutlu bir yıl diliyoruz 12.021 - Ve umarız ki 12.020'den daha az heyecan verici olur!

We wish you a happy year 12,021 - And let's all hope that it will be less exciting than 12,020!